

архимандрит Рафаил (Карелин)
У СРЦУ ИЗВОРА ЖИВОТА И СМРТИ (1)

Савремено човечанство је оболело од тешке болести, која се условно може назвати „хронични замор душе“. Пројаве ове несреће су разноврсне, али је у свима њима један заједнички симптом: човек је несрећан, уморан од живота, живи по инерцији, чини му се да лута по мртвој месечевој долини, не знајући куда ни зашто. Који је узрок ове болести која прелази у епидемију и прети да духовним АИДС-ом уништи нашу планету?

Већина људи схвата да су несретни, али не могу да схвате због чега? Неки то повезују са суморном усамљеношћу и емоционалном хладноћом друштва, други са непоштеношћу и лажљивошћу људи у окружењу, не изузимајући ту ни сроднике; трећи на нерешене проблеме, тешко материјално стање и непрекидни страх пред будућим. Међутим, нису несретни само сиромашни, већ и богати; не само они који су болешћу приковани за постељу, већ и сасвим телесно здрави, који су пропутовали читав свет, завукли се у све углове земље, попели се на врхове планина и спустили у дубине мора. Сузе се лију и у неугледним колибама сиромаша и у домовима богаташа. Чак је и неизвесно ко је несрећнији: Они који су малаксали под притиском сиромаштва, или они који су добили све што се за новац може купити, још у младости кренули погрешним путем и преситили се свим пороцима.

Савремени људи су несретни и збуњени, у шта се чак и визуелно

можемо уверити. Уколико отворите албум са старим фотографијама, тамо ћете видети спокојна, као просветљена лица, на којима стоји печат племенитости и достојанства – не гордости, већ управо душевног достојанства, чији је синоним част. Ове фотографије, избледеле од времена, као да су прожете зрацима залазећег сунца и зраче топлотом која загрева и умирује душу. Погледајте затим на савремене људе и видећете другачија лица: смркнута, узнемирена, напрегнута, непрекидно забринута и несрећна, као да ти људи нису нашли своје место у хладном и равнодушном, као и они сами, свету.

Огромна сенка муке надвила се над човечанством. Људи беже од сурове реалности и од самих себе у виртуални свет компјутера и телевизора, траже заборав у алкохолу и наркотицима; бацају се у циклус демонских представа и илузија, даве се у бездану метафизичке таме и безумља; чини се као да им је ад пријатнији него земља, али живе стога јер се боје да умру. Неки се труде да угуше осећање глуве меланхолије и као глумци, играју неку представу среће: такве ликове, са празним очима и намештеним осмесима, прилепљеним за лице, можемо видети на рекламама и страницама модних журнала. Моги траже заборав у разврату и изопаченостима: у топлоти ђубрета и сладости гноја. Они се упорно ваљају у блату, као да у њему желе да нађу златну жилу.

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ВАСКРСЕЊЕ

СЕДАМНАЕСТА НЕДЕЉА ПО ДУХОВИМА недеља њо Воздвижењу Часнога Крста

св. Евменије еп. гортински, св. муч. Ариадна, преп. Ефросинија Суздаљска
св. муч. Биздин, Елисбар и Шавле, кнезови грузијски
**Мк. 8, 34 - 9, 1, зч. 37; Мт. 15, 21 - 28, зач. 62;
Гал. 2, 16 - 20, зч. 203; 2Кор. 6, 16 - 7, 1; зч. 182.**

Свештеномученик Сергеј Мечев НА НЕДЕЉУ ПО ВОЗДВИЖЕЊУ

У име Оца и Сина и Светога Духа!

У недељу пред и недељу по Воздвижењу Црква зауставља нашу пажњу на значењу Крста Господњег, а такође и на оним крстовима које свако од нас мора понети, хтео он то или не.

У Јеванђељу које смо читали на Литургији у недељу по Воздвижењу, света Црква нам открива значење хришћанског подвига: *Ако хоће ко за мног ићи, нека се одрекне себе, и узме крст свој и за мног иде* (Мт. 16, 24).

Узимање свога Крста, одрицање од себе грешног и нечистог и следовање за Господом – ето основа хришћанског подвига који нам Црква данас открива и у којима она сматра за неопходно да нас још једном утврди у овај дан попрашности.

У чему се, дакле састоји наше делање? Пре свега у томе да би узели свој крст. Уколико желиш да идеш путем тога делања, узми

управо онај крст, који ти је Господ даривао. Међутим, скоро свако од нас је незадовољан управо својим крстом. Како се само ми често жалимо на њега и говоримо себи: „Све ћу учинити, само не то“. Онај ко нема породицу, жали се што је сам, а други тежи да утекне из свога породичног окружења; болесни се жале на своје здравље, а здрави понекад говоре: „Волео бих да се разболим“.

А то се све дешава, јер у већини случајева не живимо истинским хришћанским животом, већ неким „идејним“ хришћанством, које нам не може помоћи у ношењу нашег крста.

Да би смо започели истински хришћански живот, морамо прићи Христу, следовати му и научити се од Њега: *Научише се од мене, јер сам ја крошак и смирен срцем, и наћи ћете њокој душама својим* (Мт. 11, 29). Тада ће јарам бити лак, бреме крста ће олакшати и ступићемо на пут истинског делања, како је говорио и један свети отац: „Прилепив-

email: kontakt@manastirpodmaine.org
интернет презентација: manastirpodmaine.org

ши се ономе ко има овај живот, ти ћеш и сам постати, не онај који расуђује, не проповедник, већ делатник“.

Уколико се наше делање састоји у томе да узмемо свој крст, онда није довољно само да знамо да је хришћанину неопходан крст, по-

тако говоре свети оци. Не треба да трпљење имамо само на речима, не у идеји, већ у животу; требамо га начинити руководећим правилом нашега живота.

Трпљење је неопходан услов, без кога не можемо понети дати нам од Господа крст. Али у чему се

Кроз болести и све недаће уопште Бог нам као Отац показује своју благонаклоност јер тражи начин да нам преда Своју светост: Ако подносите карање, Бог поступа са вама као са синовима. Јер који је *ѿо син којега оца, не кара? Ако ли сће без карања које су сви искусили, онда сће койилад а не синови* (Јевр. 12;78). Кад год патимо, јасно се показује да смо чеда Божија. А ко не би пожелео да буде чедо Божије? Ако дакле желиш да будеш чедо Божије, патње и искушења која ти Бог пошље претрпи са захвалношћу, вером и надом.

стирац, Јефрем Аризонски

требно је још и понети га, поћи са њим путем Господњим.

Како да носимо свој крст? Свети Оци говоре да пре свега треба да се наоружамо трпљењем, а трпљење је, по речима светог Јована Лествичника, „припрема себе на очекивање свакодневних невоља“. Такво настројење је залог тога да ће се човек борити и не пасти. Слично човеку који излази на бој – он је спреман да иде тесним путем и подноси тешкоће сваке врсте.

Али није довољно знати само то да је трпљење очекивање сваке невоље, да је трпљење тесни пут. Треба још и знати који су извори невоља које нас у животу сусрећу. И овоме нас такође може научити трпљење, јер је оно „одсецање оправдања и окривљавање себе“. Уколико ми се догађа нешто што ме жалости, не треба да због тога окривљујем друге и оправдавам себе тиме, да уколико не би било овог или оног човека, онда се ја не бих жалостио. „Прихватај све, као да се дешава због твоје кривице“,

састоји сами наш крст? Свакако не у томе смо често у храму и стојимо на дугим службама. Јер је Црква „небо на земљи“, она је место где се припремамо за небески живот, а постоји још и земља, на коју смо Богом послани и на коју често заборављамо.

И уколико нам понекад бива тешко да се молимо, и ако стојећи у храму не осећамо да се налазимо на небу, то је стога што се не припремамо за тај живот, зато што на земљи на коју нас је Господ послао, нисмо истински понели Крст који нам је Господ дао да носимо.

Где је, пак, наш истински крст? Пре свега у смиреном спознању наших грехова и њиховом искоренивању, уз помоћ благодати, али и уз учешће наших напора. И још у томе да носимо злобу која нас окружује, завист и грехе свих наших ближњих.

Борба са свим овим није лагодна, већ на смрт, и јесте истинско ношење нашега крста.

Ова Борба почиње са оним што живи унутар нас, у нашој души. Јер, уколико је царство Божје у нама, онда је и сва греховна гадост такође у нама. Не гледај унаоколо, већ се сети своје душе. Распеће своје душе са свим страстима и похотама и непрестано очишћење себе пред Господом – то је једна страна нашег крста. А друга је у превазилажењу грехова у људима који нас окружују. Видећи њихове грехове, треба да гледамо на њих као на болеснике, којима треба лекар, а то лечење ми треба да извршимо кротошћу и трпљењем.

Свети Оци су говорили: „Уколико мислиш да извадиш трун из ока брата свога, не чини то брвном, већ га исцељуј кротошћу и дуготрпљењем“ (св. Јован Лествичник). Брвно је грубо обраћање и оштре речи.

Често ни ми сами не носимо свој крст, а својом грубошћу потпомажемо томе да и људи око нас одбаце своје. То се пре свега односи на наше породице, на браћу и сестре по телу и браћу и сестре по спасењу у нашем храму. Како се често могу видети управо та брвна! На брвно се може одговорити гвожђем, а на гвожђе већ и вербалним убиством. И онда смо за одбацивање крстова наших ближњих, криви управо ми сами.

А Господ од нас захтева потпуно другачији однос са биљњима. Шта с тим, ако је други сагрешио, зар и ти не грешиси? Због чега га бијеш и не жалиш? Он је и поред тога себи нанео тако много штете. Уколико заиста верујемо у Христа, у његов Крст, онда ово нису за нас само обичне речи: узети свој крст

и помоћи људима око нас да носе своје крстове. Веома много зависи од нашег односа према људима око нас. Свети Јован Лествичник каже да један вук уз помоћ демона може да узнемири читаво стадо, док један брат, уз помоћ анђела, може да управља читавом лађом.

Ову поуку нисам изрекао ради тога да би сте је ви само чули, рекли о њој својим ближњима и на томе се све завршило. Онда би то било празнословље. Хајдемо управо сада, када се поклањамо Крсту, погледајмо око себе и загледајмо се у своју душу и почнимо мало помало да носимо свој крст: „Ако хоће ко за мном ићи, нека се одрекне себе, и узме крст свој и за мном иде“ (Мт. 16, 24).

Хајде да почнемо, макар помало, да деламо, а не да само говоримо. Почнимо од тога да се смиримо и прећутимо када нас ожалосте. Свако вече, читајући молитву светог Јована Златоустог ми говоримо: „Господе, дај ми смирење...“, а то управо значи: „пошљи ми човека који ће ме смирити“.

Идући крстоносним путем, требамо да на себе узмемо не само свој, већ и крстове наших ближњих.

Носећи свако свој крст са смирењем и кротошћу, у трпљењу одсецајмо свако самооправдање, пазимо на себе и тада нећемо само на речима, већ ћемо и на делу схватити шта означава велика заповест Господња:

Ако хоће ко за мном ићи, нека се одрекне себе, и узме крст свој и за мном иде.